هەر سەرۆک جاشێک ژیانی زۆرتر لە هەزار کوردی لە مردن پاراستووە، قاسم ئاغا وەک نموونە!

بەشی یەکەم

هەینی 8.10.2010

دەرسیم دیبەگەیی

Darsim2006@hotmail.com

ئیبراهیمی شێخ نەسرەدین بەرزنجی سەرۆک جاشی فەوجی (102)ی جاشە سووکەکان، لە روونکردنەوەیەکدا کە لە رۆژنامەی هاوڵاتی، ژمارە (651)ی رۆژی چوارشەممە، ڕێکەوتی (4.8.2010)دا، لەلاپەرە (17)دا بڵاوکراوەتەوە، باسی ئەوە دەکات کە هەر سەرۆک جاشێکی سەدام و بەعس توانیویێتی لە سەروو هەزار کورد بپارێزێت لە مردن و تیاچوون. سەرەتا دەمەوێت ئەوە بڵێم کە ناوونیشانی ووتارەکەم لە لێدوانەکەی ئەو وەرگیراوە، پاشانیش دەمەوێت چەند نموونەیەک هەڵبژێرم لەو سەرۆک جاشانەی سەدام کە گوایە ژیانی هەزار کوردیان پاراستووە، با بزانین قسەی سەرۆک جاشی ناوبراو وا دەردەچێت یان پێچەوانە! لێرەدا قاسم فارس تاهیر ئاغای کۆیە وەکو نموونە دێنینەوە، کە بەمشێوەیە لە پەرتووکی (ئینسکلۆپیدیای تاوانبارانی ئەنفال و کوردۆسایدکردنی گەلی باشووری کوردستان)دا باسی ناوبراو کراوە.

راوێژکاری فەوجی (85)ی جاشە سووکەکان قاسم فارس تاهیر مستەفا ئاغا غەفوری کرۆژی کۆیی و فارس تاهیر مستەفا ئاغای باوکیشی ناوی لە رۆژنامەکانی رژێمدا وەکو راوێژکاری فەوجی (85)ی جاشە سووکەکان هاتووە. جێگرانی راوێژکاری فەوج مەجید مەلا فەتاح موسا و ئەکرەم مەلا فەتاح موسا، هەریەک لە چەتۆ کەریم سەعید (کە خاوەنی مەفرەزەی تایبەتی ژمارە 72 بوو)، حاجی ئیبراهیم عەزیز حەسەن، ئیبراهیم عەبدوڵا فەرەج، بەکر عەبدوڵا فەرەج، محەمەد عەبدوڵا محەمەد، محەمەد عەلی بێشیری، لەتیف خورشید سەعید، مستەفا رەشید مستەفا تۆبزاوەیی و محەمەد ئەحمەد عەبدوڵا فەرماندەی سریە بووینە. مەجید مەلا فەتاح موسا، پێشتر پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو دواتر لە ساڵی (1985)دا گەڕایەوە ناو رژێم و بوو بە جێگری سەرۆک جاش لای قاسم فارس کۆیی، دوای راپەڕینیش گەڕایەوە ناو یەکێتیی و کرا بە ئەندامی مەکتەبی کاروباری کۆمەڵایەتی لە کۆیە، بەڵام ئێستاکە لە هۆڵەندا دەژیت.

قاسم فارس تاهیر کە خاوەنی کەسایەتییەکی لاوازو مرۆڤێکی قومارچی و نەفس نزم بوو، لە سەرەتای چەک هەڵگرتنی بۆ رژێم و بوونی بە مەفرەزەی تایبەتی، پێشمەرگە پێیان شەرم بوو کەسێکی سووک و بودەڵەی وەکو ئەو بکوژن، ئەگینا زۆر بەئاسانی دەیانتوانی بیکوژن، کەچی دواتر قاسمە کۆر ئەو درندەیەی لێدەرچوو. قاسم فارس ئاغای کرۆژی (کە لە کوردستان بە قاسمە کۆر و لەناو کۆیەدا بە قاسم ئاغای پووشتە ناسراوە)، کۆمەڵێک تاوانی دژ بە هاووڵاتیان، پێشمەرگە، کەسوکاری پێشمەرگە و نەتەوەپەرستانی کورد ئەنجام داوە و شەهیدی کردوون، کە بەشێک لە تاوانە دیارەکانی ئەمانەن:

قاسم ئاغاو ئەوکاتەی کە مەفرەزەی تایبەتی سەربە ئیستخباراتی هەبوو، لە بۆسەیەکدا لە شەوی (19.11.1978)دا لە کۆدەرەی نزیک گوندی (سکتان)ی خۆشناوەتی بۆ مەفرەزەیەکی پێشمەرگەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، پێشمەرگەی قارەمان رەسوڵ حاجی ئەحمەد خان خدر بۆڵیی بریندارکرد کە بۆ بەیانی لە ئەنجامی سەختی برینەکەی شەهیدبوو – سەرچاوە: (شاخەوان عەباس، سەفەری کوردایەتی بیرەوەرییەکانی شار و شاخ 1974–1980، ل220).

قاسم ئاغا، لە ڕێکەوتی (5.5.1980)دا بەهۆی خۆفرۆشێکەوە بەناوی جەرگۆ، توانی باوکی شەهیدی پێشوو (رەسوڵ حاجی ئەحمەدخان) واتە ئەحمەد خان خدر بۆڵی فەرماندەی هەرێمی (10)ی سەفینی حزبی سۆسیالیستی کوردستان لە گوندی سماقولی گرتکی دۆڵی خۆشناوەتیدا شەهید بکات.

قاسم فارس تاهیر ئاغای غەفوری بەخۆی و جاشەکانی شانبەشانی سەدان سەرباز و ژمارەیەکی زۆر کۆپتەری دوژمن بەشداری شەڕی دەشتی قۆڕەبەرازەی ڕێکەوتی (11.8.1979)یان کردووە، کە لەو شەڕەدا نۆزدە پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بەم ناوانەی خوارەوە شەهید بوون: (شەفیق زاهیر کەریم، فەرماندەی هێزەکە، مەولود حاجی عەبدوڵا (مەولود شینە)، محەمەد قادر قورقورەیی، مەعروف عارف نەجم قەیسەری، محەمەد عەزیز عەلی، ئازاد حاجی رەفیق نانەوا، زاهیر محەمەد شەریف، رەفعەت محەمەد، شێروان ئیسماعیل نازەنینی ناسراو

بە ئامانج، ئەنوەر محەمەدئەمین نازەنینی، حەوێز ئیسماعیل مەحمود، ئەحمەد مەحمود ئەحمەد، جبرائیل حاجی خدر، سەعید محەمەد عەلی ساڵح قەرەناوی، محەمەد قادر حەمەد، جەعفەر سەعید عەباس، عومەر رەفیق ئەحمەد عەبدوڵڵا، ئاودێر عەبدوڵڵا ساڵح و قوباد فەتحوڵڵا سەعید کە ئەم چوارەی دواییان بە برینداری دەستگیر کران و لە شەوی (11/12.8)دا لە خانەی میوانداری ئەفسەران – دار الضیافة للضباط لە کۆیە قاسم ئاغا خۆی گوللە بارانی کردبوون – سەرچاوەی ناوەکان: شاخەوان عەباس، سەفەری کوردایەتی بیرەوەرییەکانی شار و شاخ 1974-1980، ل253-254).

قاسم ئاغاو جاشەکانی لە ساڵی (1980)دا لە دۆڵی ئەسحابان سێ پێشمەرگەی یەکێتیی شەهید دەکەن بەناوەکانی (محەمەد ئیبراهیم مەنتک، مەجید ئیبراهیم مەنتک و بەکر کەریم کە بە برینداری قاسم ئاغا شەهیدیکرد، هەروەها لەو شەڕەدا سێ پێشمەرگەی تر بریندار بوون بەناوەکانی سەباح ئەحمەد، مەجید سوسەیی و فارس حەسەن).

شەهیدکردنی دوو پێشمەرگەی (ی. ن. ک) لە ڕێکەوتی (16.8.1981)دا بەناوەکانی ئەحمەد ئیسماعیل حەمەد ناسراو بە ئەحمەد بڕنەو و یەکیەتی مەجید وسو.

شەهیدکردنی هاووڵاتی دلێر مستەفا لەناو باخەکانی کۆیە لە ساڵی (1981)دا.

شەهیدکردنی دوو هاووڵاتی بێتاوان بەناوەکانی ئەحمەد ئەبابەکر عەبدال و شوکریە قادر لەناو شاری کۆیە لە خۆنیشاندانەکانی ساڵی (1982)ی سەرجەم کوردستان بە بۆنەی یادی هەشت ساڵەی بۆردومانی قەڵادزێ لە ڕێکەوتی (24.4.1974).

لە ساڵی (1982)دا جاشێکی قاسم ئاغا بەناوی میرزا ئیسماعیل پێشمەرگەیەکی (ی. ن. ک)ی بەناوی نەوزاد رەئوف پەڕەچی لە گەڕەکی جەمعیەی کۆیە نزیک کانی بن شاخان شەهیدکرد.

شەهیدکردنی هاووڵاتییەک بەناوی نەجات حاجی عەبدوڵڵا لەناو شاری کۆیە لە ساڵی (1982)، دواتریش شەهیدکردنی کوڕێکی ئەو شەهیدە لە ساڵی (1987)دا بەناوی دلێر نەجات عەبدوڵڵا.

شەهیدکردنی خوێندکار ئاراس عەبدولواحید حەمید لە زستانی ساڵی (1982)دا، کە ئەوکاتە تەمەنی لە خوار (18) ساڵان بووەو سەربە ڕێکخستنەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بووە، جاشەکانی قاسم ئاغا دوای دەکەون لەسەر هەڵواسینی پۆستەر و بڵاوکراوە، ئەو مێردمنداڵە لەناو ماڵ دەردەهێنن و لە کۆڵاندا بە بەرچاوی دایک و خوشکی شەهیدی دەکەن.

قاسم ئاغاو جاشەکانی، لە ساڵی (1983)دا لەناو شاری کۆیە پێشمەرگەیەکی قارەمانی حزبی سۆسیالیستی کوردستانی بەناوی جەلیل حاجی دێوانە شەهیدکرد.

لە ساڵی (1984)دا لەناو شاری کۆیە ئازاد مام فەتاح لەلایەن قاسم ئاغا شەهیدکرا، هەر لە زستانی هەمان ساڵدا قاسم فارس کرۆژی لەسەر ڕێگای کۆیە - هەولێر سێرەی لە چەتری سەر سەری مامۆستا نەریمان تاهیر گرتبوو بە مەبەستی پێکانی نیشانەو ناوبراوی شەهیدکرد.

شەهیدکردنی هاووڵاتی جەمال ئەحمەد فەقێ خۆشناوی ناسراو بە جەمال خۆشناو لە ڕێکەوتی (26.9.1985)دا لەناو شاری کۆیە، کە پێشتر پێشمەرگەی یەکێتیی بوو و لە مانگی نۆڤێمبەری ساڵی (1977)دا لە گوندی (چناران)ی سەربە قەزای دوکان دەستگیرکراو، پاشان فەرمانی لە سێدارە دانی لە هەیئە خاسەی کەرکوک بۆ دەرچوو، بەڵام دواتر لە ڕێکەوتی (11.8.1979)دا بەبۆنەی دەسەڵات گرتنە دەستی سەدام حوسێنی دیکتاتۆرەوە وەکو سەرۆک کۆمار لێبووردنی گشتیی دەرچوو و، جەمال خۆشناو ئازاد بوو.

شەهیدکردنی دوو پێشمەرگەی (ی. ن. ک) لە سەرەتای ساڵی (1985)دا لە چنارۆک بەناوەکانی شەهید ئەمیری عەبدە خڕە و شەهید سەرکەوت.

سووتاندن و شەهیدکردنی پێشمەرگەی (ی. ن. ک) شەفیق ئیبراهیم ئیسماعیل مام قلینجی لە گوندەکەی خۆیاندا لە مانگی ئەپریلی ساڵی (1985)دا، دوای سووتاندنی خانووەکەیان بە بڕیاری قاسم ئاغا کە شەهید شەفیق لە

خانووەکەدا بوو، هەروەها منداڵێکی تەمەن (4-5)ساڵان بەناوی رزگار ساڵح ئیسماعیل بە گوللەی جاشەکانی قاسم ئاغا شەهید دەبێت.
شەهیدکردنی هاووڵاتییەک لە ساڵی (1986)دا بەناوی ئەسوەد ئەحمەد لەلایەن شوفێرەکەی قاسم ئاغا، کە لەبەردەم فلکەی تایەر تۆفیق بە ئۆتۆمۆبێل بەسەریدا رۆیشت، کە پێشتر کوڕێکی مام ئەسوەد بەناوی شەهید جەعفەر ئەسوەد ئەحمەد، لە شەڕی بەناوبانگی دەشتێو لە رێکەوتی (8.3.1978)دا بەدیل گیراو دواتر لە رێکەوتی (21.6.1978)دا لە شاری موسڵ لە سێدارە درا.
گرتن و بێسەرو شوێن کردنی دوو هاووڵاتی لە ساڵی (1986)دا لە رێگای بنکەی ئیستخباراتی سەربازی کۆیەوە بە ناوەکانی ئەحمەد کوێخا رەحیم و دلێر ئیسماعیل حەمەخان.
شەهیدکردنی پێشمەرگەیەکی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بەناوی سالار کەریم بۆیاخچی ناسراو بە (سالارە سوور) لە ساڵی (1986)دا لە رەبایەکی جاشەکانی قاسم ئاغا لە گوندی داربەڕوو.
قاسم ئاغای پووشتە و جاشەکانی لە شەڕێکدا لەگەڵ پێشمەرگەکانی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان لە رێکەوتی (10.7.1986)دا، رۆڵەیەکی قارەمان و کادیرێکی رۆشنبیری کۆمەڵەی رەنجدەرانی کوردستانی بەناوی شەهید جەلیل ئەمین سادق تەلەلخێمی ناسراو بە (رەنجدەر)، کە فەرماندەی کەرتی دووی تیپی (87)ی قەرەچوغ بوو لەگەڵ دوو پێشمەرگەی تر بەناوەکانی شاکر عومەر عەلی ناسراو بە (شاکر سۆربەشی) و یاسین ئیبراهیم عومەر تەلەلخێمی ناسراو بە (یاسین موعەلیم، کە دوو برای تریشی بەناوەکانی شەهید مەغدید ئیبراهیم عومەر تەلەلخێمی ناسراو بە (مەغدیدە قەڵەو) و شەهید سەمەد ئیبراهیم عومەر تەلەلخێمی لە سەرەتای ساڵی (1987)دا لە بۆسەیەکدا لە نزیک گوندی مەلاقەرەی سەربە دیبەگە شەهید بوون)، لە گوندی سێگرتکان شەهیدی کردن و سێ پێشمەرگەش بەناوەکانی حامد هەینی سەعید خەیلانی، دینۆ زرار سیان و ئیبراهیم تەلەلخێمی دەستگیرکران کە دواتر حامد و دینۆ بە سزای هەتا هەتایە زیندانی کران و (ئیبراهیم تەلەلخێم)یش سزای لە سێدارە دانی بۆ بڕدرایەوەو دواتر لە سێدارە درا. ئەو سێ دیلە (حامید، ئیبراهیم و دینۆ) لە سەرەتای ساڵی (1987)دا لە ژووری ژمارە یەکی زیندانی ئەمنی هەولێر بەیەکەوە بووین و بە دەیان جار باسی ئەو شەڕەیان کردووە کە جاشەکانی قاسم ئاغای کۆیە ئەوانی دەستگیرکردووە. ئەو سێ پێشمەرگەیە لەپێناوی رێکخستنی قسەکانیان لەبەردەم دادگای بەناو سەورەی بەغدا و بۆئەوەی لە سزای لە سێدارە دان دوورکەونەوە، دەیان جار لەگەڵیان دانیشتووم، ئەوەی کە سەرنجی هەموومانی راکێشابوو لە ژوورەکەدا زۆر ئاستەم بوو بۆ شەهید ئیبراهیم تەلەلخێمی بە جاش بڵێت فورسان، کە هەردەم ئامۆژگاریمان دەکردن لەبری جاش بڵێن فورسان، چونکە دەمانزانی بەکارهێنانی ووشەی جاش بە تەنیا لە دادگادا بەسە بۆ عەواد حەمەد بەندەری سەرۆکی بەناو ئەو دادگایە، بۆ ئەوەی سزای لە سێدارە دانیان بۆ ببڕێتەوە، بەڵام هەر ئەودەم بوو بۆ شەهید ئیبراهیم و یەک خولەک دواتر دیسان دەیگووت: (کە جاشەکان گەیشتنە ناو گوندی، ئێمە خۆمان رادەستی جاشەکان کرد، دواتر جاشەکان هەر لە خۆیانەوە ئەو چەکانەیان کردۆتە هی ئێمە، ئەگینا ئێمە پێشمەرگە نەبووینە، بەڵکو فیرار بووینەو لەو گوندە دانیشتبووین). ئەوەبوو لە هاوینی ساڵی (1987)دا هەرسێ پێشمەرگەی دەستگیرکراو لەلایەن جاشەکانی قاسم ئاغای کۆیە رەوانەی دادگا کران و شەهید ئیبراهیم بەتەنیا لە بەردەم عەواد حەمەد بەندەری جەللاددا ووشەی جاشی بەکارهێنابوو و دووەکەی تریش فورسان، بۆیە عەواد بەندەر هەریەک لە حامید هەینی و دینۆ زراری بە سزای هەتا هەتایە زیندانی کردو فەرمانی لە سێدارە دانیشی بۆ ئیبراهیم تەلەلخێمی دەرکرد، هەروەها پێشی گووتبوو: (إنت الجحش، أبوک الجحش، جدک الجحش، عشيرتک الجحش، أدزک للجهنم وبئسک المصير)، نزیکەی مانگێک دەبوو من گەیشتبوومە زیندانی (ألأحکام الخاصة)ی ئەبوغرێب کە حامد هەینی و دینۆ زرار بەبێ شەهید ئیبراهیم تەلەلخێمی هاتنە لامان و ئەو رووداوەی ناو دادگایان بۆ گێڕاینەوە. دواتر حامید هەینی خەیلانی و دینۆ زرار لەگەڵ ئێمەدا (تەواوی زیندانیانی کورد لەو بەشەدا) لە رێکەوتی (14.9.1988) و رۆژانی دواتردا بەر بڕیاری لێبووردنی گشتیی سەدام حوسێنی دیکتاتۆر ژمارەکانی (736+737) کەوتین و ئازاد کراین.

له ڕێکەوتی (28.10.1986)دا جاشەکانی قاسم فارس تاهیر ئاغای کۆیە بە پشتیوانی هێزێکی زۆری ڕژێم و چەندین کۆپتەر هێرشیان کردە سەر گوندەکانی پەڵکانە و قۆڕیتانی دەشتی کۆیە، دوای شەڕێکی سەخت و بۆردومان کردنی گوندەکە لەلایەن هێزەکە و کۆپتەرەکانی ڕژێمەوە دوو پێشمەرگەی کەرتی پێنجی سەربە تیپی (86)ی دەشتی هەولێر بەناوەکانی سابیر بانیمارانی و فارس بانیمارانی لەگەڵ دوو کەس لە هێزی پشتگیری گوندەکان بە ناوەکانی لەتیف شەوگێڕی و مام بەکر ناسراغەیی شەهید دەبن و، جاشەکانی قاسم ئاغا پێشمەرگەیەکی قارەمانی تر بەناوی محەمەد عەبدوڵڵا عەلی ناسراو بە (رزگار مام قلینجی) بە بریندار بەدیل دەگرن و رادەستی رژێمی دەکەن کە دواتر لە سێدارە درا، هەروەها زۆرتر لە (20) کەس لەو دوو گوندەدا شەهید بوون لەگەڵ ماڵ و منداڵی هەریەک لەو دوو پێشمەرگەیە: (سابیر قۆڕیتانی و کەریمە ڕەش) – سەرچاوە: (ئەحمەد کوردە، بیرەوەری ڕۆژانی سەختی خەبات، بەرگی یەکەم، ل219-220).

شەهیدکردنی پێشمەرگەیەکی تیپی (91)ی سەفینی یەکێتیی بەناوی سەفین سەعید رەزا، کە لە ساڵی (1987)دا لە گوندی فەقێیان دەکەوێتە بۆسەی جاشەکانی قاسم ئاغاوە.

شەهیدکردنی دوو برا بەیەکەوە لە ساڵی (1988)دا لە بەردەم یانەی کۆیە بە ناوەکانی رزگار رەسوڵ محەمەد سوێسنی و عەبدوڵڵا رەسوڵ محەمەد سوێسنی و بریندارکردنی گەنجێک بەناوی محەمەد عەبدوڵڵا ئیبراهیم کە ئامۆزازای ئەو دوو شەهیدەیە و ئێستاکە وەکو کەم ئەندامێک لە ئەڵمانیا دەژیت.

شەهیدکردنی هاووڵاتی بێتاوان مامەی سەمون فرۆش لە ساڵی (1988)دا لە گەڕەکی (قەسرێ)ی کۆیە.

دەستگیرکردنی شەش راکردو لە خزمەتی سەربازی لەلایەن جاشەکانی فەوجی قاسم ئاغای غەفوری لە شەوی (10/11.8.1988)دا لە دەوروبەری گوندی سکتانی دۆڵی خۆشناوەتی کە بریتین لە هەریەک لە: (ئیبراهیم ئەحمەد بەگ، بارزان رەفیق عەبدولکەریم، دلاوەر عەبدوڵڵا مام یەحیا، شێروان رەفیق عەبدولکەریم، هاوڕێ بەکر ئەمین و کامەران حەوێز)، پاشان رادەستکردنیان بە ئیستخباراتی کۆیەو بێسەرو شوێنکردنی پێنج کەسی یەکەمیان تاوەکو ئێستاکە، کە تەنیا کامەران حەوێز ئازادکرا، کەچی ئەویش دواتر لە ڕێکەوتی (9.3.1991)ی ڕۆژی ڕاپەڕینەکەی کۆیە هەر بەدەستی قاسم ئاغاو جاشەکانی شەهیدکرا.

لە کۆتایی شاڵاوە دڕندانەکانی ئەنفال، لە شەڕێکی ئازایانەی پارتیزانەکانی حزبی شیوعی کە یازدە پێشمەرگە بوون، لە ڕێکەوتی (4.9.1988)دا بە فەرماندەیی بەرپرسی دەستەی پارتیزانەکانی لقی هەولێر، مولازم هەژار (رەفعەت کاک ئەحمەد مەعروف) کە ئێستاکە لە دانیماک دەژیت، لەگەڵ فەوجی جاشەکانی قاسم ئاغای کۆیەدا لەنێوان گوندەکانی سماقە و بایزئاغادا، جاشەکانی قاسم ئاغا دوو پێشمەرگەی ئازاو گیان لەسەر دەستی حزبی شیوعییان بەناوەکانی (ئیسماعیل مەلا عەبدولقادر سەردەشتی ناسراو بە (ئارام شاهین) و فەیسەڵ ماستاوەیی ناسراو بە جووتیار) شەهیدکردو، قاسم ئاغا تەرمەکانی هەردوو شەهیدی بەدیاری بردن بۆ ئیستخباراتی کۆیە.

شەهیدکردنی چوار پێشمەرگەی تێکۆشەری حزبی شیوعی کوردستان – ئێراق لە بناری چیای کۆسرەت لە ڕێکەوتی (6.3.1989)دا کە یەکەم و دووەمیان بە بریندارى لە سەربازگەی دوکان شەهیدکران، کە چوار پێشمەرگەکە سەربە لقی کۆیەی حزبی ناوبراو بوون و بریتین لە هەریەک لە: (جەنگی کەریم ناسراو بە شەپۆڵ، جەلیل ئیبراهیم ئەحمەد کێلەسپی ناسراو بە ڕێباز، عومەر شەریف ناسراو بە چالاک، کاوە حەمید بەهرام). ئەو شەڕە لەگەڵ سریەیەکی حزبی شیوعی بوو کە فەرماندەی سریەکە مام جوامێر بۆلقامیشی و جێگری فەرماندەی سریە ملازم شێرزاد سلێمان گۆڵتەپەیی بوو، کە مولازم شێرزاد دواتر لە ڕێکەوتی (27.3.1991) لە هێرشی بەناو سوپای دڕندەی سەدام و بەعس بۆ سەر شاری کەرکوکی گڕو بڵێسەدا لەناو ئەو شارەدا شەهید بوو. بەگوێرەی ئەو فیلمە ڤیدیۆیەی کە کەمپینی کۆیە لەپێناوی دادگاییکردنی تاوانباری دژ بە کورد و کوردستان قاسم ئاغا سەبارەت بەو شەڕەی بناری کۆسرەت بڵاویان کردۆتەوە، دەریدەخات کە موقەدەمێکی سەربازی بەناوی موقەدەم روکن عەزیز و قاسم ئاغا دەردەکەون لەگەڵ ناوهێنانی چەند جاشێکی وەکو ئەکرەم (کە پێدەچێت ئەکرەم مەلا فەتاح موسای جێگری قاسم ئاغا بێت، کە پێشتر پێشمەرگەی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان بوو دواتر لە ساڵی (1985)دا هاتەوە ناو رژێم و بوو بە جێگری قاسم

فارس کۆیی، دوای راپەڕینیش گەڕایەوە ناو یەکێتیی و ئێستاکە لە مەکتەبی کاروباری کۆمەڵایەتی کۆیەدایە)، جەلیل، کەمال، سەید جەمال (دوای راپەڕین چۆتە ناو پارتی و ئێستاکە بەرپرسی ناوچەی تەقتەقی پارتی دیموکراتی کوردستان)، مەحمود، میران، رزگار، شێخ محەمەد، مام هەژار، تۆفیق و چەتۆ (کە پێدەچێت چەتۆ کەریم سەعیدی خاوەنی کۆنە مەفرەزەی تایبەتی ژمارە (72) و فەرماندەی سریە لای قاسم ئاغای پووشتە بێت).

شەهیدکردنی دوو پێشمەرگە و بیست و هەشت هاووڵاتی لە رۆژی (9.3.1991)ی رۆژی راپەڕینی کۆمەڵانی خەڵکی کۆیەی قارەمان، کە دوو پێشمەرگەکە بە برینداری لەناو قشڵەی کۆیە بەدەستی تاوانبار قاسم ئاغا شەهیدکران، کە بریتی بوون لە ئەحمەد کانی وەتمانی و جەوهەر بایز حەمکۆل (جەوهەری ناسکە)، هەروەها (28) هاووڵاتییەکەش بریتیین لە: (ئاکۆ کەریم، بەرزان تۆفیق، ئەمیر عەبدوڵڵا، ئیبراهیم حەسەن، ئیبراهیم سەدرەدین، جاسم فەرحان، جەلیل خالید، جەنگی ئەسعەد، حەمید مستەفا، ستار حەمید، سەمەد حەمید، سەمیرە ئەحمەد، سوارە عومەر، شێروان ئیسماعیل، عومەر حەمەد، عومەر سالّح، فەیسەڵ مەجید، قارەمان عومەر، کامەران حەوێز، کاوە حەمەدئەمین، کاوە حەمەد، محەمەد خدر، محەمەد عەبدوڵڵا، میرزا فەتاح، نازم سالّح، نازەنین قەرەنی، نەسرین سدیق و نامیق سلێمان – سەرچاوە: کۆیە: کەمپینێک دژ بە موستەشارێک رێکدەخات، ماڵپەڕی کوردستانیوز).

جاشێکی قاسم فارس ئاغا بەناوی رەحمان عەلی ئیسماعیل لە رۆژی راپەڕین و ئازادکردنی شاری کۆیە لە رێکەوتی (9.3.1991)دا دوای هێرش و فشاری زۆری خەڵکی کۆیە بۆسەر دامودەزگاکانی رژێم و جاشە خۆفرۆشەکان بە قاسم ئاغای گوتبوو: (ئاغا با تەسلیم بە جەماوەر بین)، قاسم ئاغا هەناوی جاشی ناوبراوی پڕ لە گوللە کردبوو و کوشتبووی.

فەوجی قاسم ئاغا بەشداری شالاوە دڕندانەکانی ئەنفالەکانی (1+2+4+5+6+7)ی کردووە. سەبارەت بە بەشداریکردنی فەوجی قاسم ئاغای کۆیە لە هەریەک لە شالاوی ئەنفالەکانی یەک و دوودا – سەرچاوە: (رۆژنامەی ئەلسەورە، ژمارە (6536)ی رۆژی یەکشەممە، رێکەوتی (17.4.1988) + (رۆژنامەی ئەلجمهوریە، ژمارە (6777)ی رۆژی سێشەممە، رێکەوتی (5.4.1988)، لاپەڕە6). هەرچی سەبارەت بە بەشداری کردنە لە ئەنفالەکانی یەک و چواردا – سەرچاوە: (شۆڕش حاجی رەسوڵ، ئەنفال کوردو دەوڵەتی ئێراق، لاپەڕەکانی 148، 162). سەبارەت بە بەشداریکردنی ئەو فەوجە لە شالاوە بەدناوەکانی ئەنفالی (پێنج، شەش و حەوت)دا، نووسراوی ژمارە (ش3/ق11365/3)ی رێکخراوی هەواڵگری باکوور بۆ هۆبەی سێی ئیستیخبارات بە رێکەوتی (28.6.1988)، ئاماژەی بەوەکردووە کە لە رێکەوتی (21.6.1988)دا هێزێک بە فەرماندەیی هێزەکانی دوو کە پێکهاتبوو لە (سریەکی تانک، سریەکی زرێپۆش، سریەکی کۆماندۆی سەربە بارەگای فەیلەقی یەک، سریەی مورەتەبی/6، فەوجە سووکەکانی 85، 90، 92، 93، 135، 138، 162، 210، 241، 261 + شەرکەرەکانی محەمەد سادق شوانی)، هێرشیان کردۆتە سەر دەشتی کۆیەو ناو شاری کۆیە – (سی دی کەیسی دادگاییکردنی تاوانبارانی ئەنفال، کە بریتییە لە (9312) لاپەڕە، بەشی بیست و دوو، لاپەڕە 5144). قاسم ئاغای فارس تاهیر ئاغای سەرۆک جاشی فەوجی (85)ی جاشە سووکەکان بۆ رۆژنامەی هاوکاری بەمشێوەیە دەدوێت: (ئێمە هەرچ فەرمانێکمان پێ سپاردرابێ بەجێمان هێناوە بێدواکەوتن، وە دوا فەرمانیش ئەوەبوو کە بەشداری شەڕی ئەنفالمان کرد بۆ راونانی بەکرێگیراوەکانی خومەینی و، جەنگاوەرانمان بەشداریی پاککردنەوەی گوندەکانی چۆغماغ، یاخسەمەر، چیای ئاسنگەران و گاپیلۆن-یان کرد – هاوکاری، ژمارە (972)، رۆژی پێنجشەممە، رێکەوتی (5.5.1988). وابزانم کەسمان گومانمان نییە لە نۆکەرێتی و دڵسۆزی قاسمە کوری راوێژکار بۆ سەدام و بەعس، دوای کۆچڕەوەکەی ساڵی (1991)، لە پێشوازییەکی سەدامی دیکتاتۆر بۆ کۆمەڵێک خۆفرۆشی کورد کە یەکێکیان قاسم ئاغا بوو، کە بە عارەبییەکی شەق و شڕ کە خۆم ئەو دیدارەم لە تەلەفزیۆنی ئێراقی بینی و ئەوەی لە بیرم مابێت بە سەدامی گووت: (گەورەم من بە فەرماندەی فەیلەق (لیوا روکن عەلی محەمەد شەلال)م گووت کە بە کیمیاوی لە رانیەو چوارقوڕنەو پشدەر بدات، یان ساروخەکان بداتە من و خۆم بە کیمیاوی لێیان بدەم، بەڵام فەرماندەی فەیلەق بەقسەی نەکردم و بە کیمیاوی لێینەدان. ئەوەبوو دواتر شارەکانی سلێمانی، هەولێر، دهۆک و کەرکوک کەوتە دەست ئاژاوەچی و تێکدەران و ئێمەش ناوچەکەمان چۆڵکرد). هەروەها قاسم فارس تاهیر، فەرماندەی

فەوجی (85)ی فەوجە سووکەکان، لەلایەن (دادگای باڵای تاوانەکانی ئێراق)ەوە، بەهۆی بەشداریکردنی لە ئەنفالەکاندا، فەرمانی دەستگیرکردنی دەرچووەو، ژمارە (115)ەیە لە لیستی ناوی داواکراوەکان. قاسم فارس تاهیر کۆیی، دوای راپەڕینی بەهاری ساڵی (1991) چووە خزمەتی سەدامی ئاغای و تاوەکو رووخانی رژێم لە رێکەوتی (9.4.2003)دا خزمەتی بەعس و عروبەی سەدامی کرد. دواتریش بۆ ماوەیەک هاتەوە هەولێرو پاشان چووە سوریا. کەچی لە بەهاری ساڵی (2010)دا بۆ جارێکی تر گەڕایەوە کوردستان و لە ناوچەکانی ژێردەستی پارتی لە هەولێر لە میوانداری سەرۆک جاشی فەوجی (11)ی جاشە سووکەکانی سەدام (بەهرام محەمەد عەبدولڕەحمان محەمەد)ی ناسراو بە (بەهرامی شێمەی هاڕوون)ی بووە لە (مەلا ئۆمەر)ی نزیک هاوینەهەواری پیرمام. بەڵام قاسم ئاغای کۆیی، رۆژی هەینی، رێکەوتی (1.10.2010) لەژێر فشاری کۆمەڵانی خەڵکی کوردستان بەگشتی و خانەوادەی قوربانییانی دەستی ئەو، کە نیازیان وابوو رۆژی شەممە، رێکەوتی (2.10.2010)، خۆنیشاندانێک ئەنجام بدەن لەپێناوی دادگاییکردنی ئەو تاوانبارە خۆفرۆشە، کەچی لە فڕۆکەخانەی هەولێر بە یارمەتی دەسەڵاتدارانی پارتی دیموکراتی کوردستان بەتایبەت عەبدولکەریم سوڵتان عەبدوڵڵا (کەریم شەنگالی) وەزیری ناوخۆ و نەوزاد هادی ئەحمەد ئاغای پارێزگاری هەولێر گوایە بۆ دەرەوەی وڵات و وڵاتێکی ئەوروپی بەڕێ خراوە، کە گومانی زۆرم هەیە بۆ ئەوروپا ناردرابێت، چونکە پارتی دیموکراتی کوردستان باش دەزانێت کوردانی ئەوروپا و هەندەران قاسم ئاغا دەدۆزنەوە و سکاڵای لەسەر تۆمار دەکەن و دەستگیر دەکرێت و دادگایی دەکرێت و سزای زیندانیشی بۆ دەبڕدرێتەوە. پێموایە لە بەرژەوەندی خانەوادەی قوربانییان و کوردپەروانە ئەگەر هاتبێتە ئەوروپا، کە بە دۆزینەوەی دادگایی دەکرێت، بەڵام دەسەڵاتی کوردی هەرگیز لە دڵی نایەت قاسم ئاغا و قاسم ئاغاکانی کوردستان بداتە دادگا.